

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (šeštoji kolegija) SPRENDIMAS

2019 m. vasario 28 d.*

„Apeliacinis skundas – Arbitražinė išlyga – SESV 272 straipsnis – Sąvoka „ieškinys dėl pripažinimo“ – SESV 263 straipsnis – Sąvoka „administracinis sprendimas“ – Pagal Konkurencingumo ir inovacijų bendrąją programą (KIP) (2007–2013) sudarytas dotacijos susitarimas – Audito ataskaitos, kuriose pripažintas kai kurių išlaidų netinkamumas finansuoti“

Byloje C-14/18 P

dėl 2018 m. sausio 5 d. pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 56 straipsnį pateikto apeliacinio skundo

Alfamicro – Sistemas de Computadores, Sociedade Unipessoal, Lda, įsteigta Kaskaise (Portugalija), atstovaujama *advogados* G. Gentil Anastácio ir D. Pirra Xarepe,

ieškovė,

dalyvaujant kitai proceso šaliai

Europos Komisijai, atstovaujamai J. Estrada de Solà ir M. M. Farrajota,

atsakovei pirmojoje instancijoje,

TEISINGUMO TEISMAS (šeštoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkė C. Toader (pranešėja), teisėjai L. Bay Larsen ir M. Safjan,

generalinė advokatė J. Kokott,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinės advokatės nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

* Proceso kalba: portugalų.

Sprendimą

- 1 Apeliaciniu skundu *Alfamicro – Sistemas de computadoras, Sociedade Unipessoal, Lda* (toliau – *Alfamicro*) prašo panaikinti 2017 m. lapkričio 14 d. Europos Sąjungos Bendrojo Teismo sprendimą *Alfamicro / Komisija* (T-831/14, nepaskelbtas Rink., toliau – skundžiamas sprendimas, EU:T:2017:804), kuriuo Bendrasis Teismas atmetė jos ieškinį dėl SESV 272 straipsniu grindžiamo prašymo, kuriuo iš esmės siekiama, kad būtų konstatuotas Europos Komisijos skolinio reikalavimo ieškovei pagal dotacijos susitarimą Nr. 238882 dėl projektui „Save Energy“ Europos Sąjungos suteikto finansavimo, sudarytą įgyvendinant 2006 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu Nr. 1639/2006/EB (OL L 310, 2006, p. 15) nustatytą Konkurencingumo ir inovacijų bendrąją programą (2007–2013) (toliau – ginčijamas dotacijos susitarimas), nebuvimas.

Teisinis pagrindas

- 2 Pagal Sprendimo Nr. 1639/2006 1 straipsnio 2 dalį, aiškinamą atsižvelgiant į jo 2 konstatuojamąją dalį, jis buvo priimtas siekiant prisidėti prie konkurencingumo ir inovacinio pajėgumo Europos bendrijoje, kaip pažengusioje žinių visuomenėje, kurios vystymasis grindžiamas subalansuotu ekonomikos (labai konkurencingos socialinės rinkos ekonomikos, kurioje ypač saugoma ir gerinama aplinkos kokybė) augimu, didinimu. Nuo 2013 m. gruodžio 31 d. šis sprendimas buvo panaikintas 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1287/2013, kuriuo sukuriamą 2014–2020 m. įmonių konkurencingumo ir mažųjų bei vidutinių įmonių programa (COSME) ir panaikinamas Sprendimas Nr. 1639/2006/EB (OL L 347, 2013, p. 33).
- 3 Remiantis Sprendimo 1639/2006 19 konstatuojamąja dalimi, juo buvo, be kita ko, siekiama imtis atitinkamų priemonių siekiant išvengti pažeidimų ir sukčiavimo ir atgauti prarastas, neteisingai išmokėtas arba neteisingai panaudotas lėšas pagal Tarybos reglamentus: 1995 m. gruodžio 18 d. Reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos (OL L 312, 1995, p. 1) ir 1996 m. lapkričio 11 d. Reglamentą (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 dėl Komisijos atliekamų patikrinimų ir inspektavimų vietoje siekiant apsaugoti Europos Bendrijų finansinius interesus nuo sukčiavimo ir kitų pažeidimų (OL L 292, 1996, p. 2) ir 1999 m. gegužės 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1073/1999 dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų tyrimų (OL L 136, 1999, p. 1).
- 4 Vienas iš tikslų, numatytų šio sprendimo 2 straipsnyje, buvo įtvirtintas šio straipsnio 2 dalies b punkte – informacijos ir ryšių technologijų (IRT) politikos rėmimo programa.
- 5 Šio sprendimo 9 straipsnio „Bendrijų finansinių interesų apsauga“ 3 dalyje buvo numatyta:

„Visose pagal šį sprendimą priimtose įgyvendinimo priemonėse numatoma Komisijos ar jos įgalioto atstovo vykdoma priežiūra ir finansų kontrolė bei Europos audito rūmų atliekami auditai, jei būtina – auditas vietoje.“

Ginčo aplinkybės

- 6 *Alfamicro* yra pagal Portugalijos teisę įsteigta vienanarė bendrovė, kuri teikia paslaugas informatikos ir informacinių technologijų srityse. 2009 m. birželio 9 d. ji su Komisija pasirašė ginčijamą dotacijos susitarimą.
- 7 Pagal šį susitarimą finansuojamu projektu „Save Energy“ buvo siekiama didinti piliečių ir politinius sprendimus priimančių asmenų informuotumą energijos vartojimo efektyvumo klausimais. Šis projektas vyko nuo 2009 m. kovo 1 d. iki 2011 m. spalio 31 d.

- 8 *Alfamicro* dalyvavo minėtame projekte kaip konsorciumo, kurį sudaro 17 partnerių iš penkių valstybių narių, koordinatore. Ji koordinavo technologinių ir socialinių inovacijų bandomųjų projektų įgyvendinimą. Be to, ji dalyvavo keliuose kituose Europos projektuose, kuriuose jos vaidmuo buvo kaip techninės konsultantės arba projekto koordinatūros.
- 9 Ginčijamo dotacijos susitarimo 5 straipsnio 1 dalyje buvo nustatytas 2 230 000 EUR Bendrijos finansinis įnašas ir buvo nurodyta, kad šis finansinis įnašas negali viršyti 50 % tinkamų finansuoti išlaidų.
- 10 Šio susitarimo 10 straipsnio „Taikytina teisė ir kompetentingas teismas“ pirmoje pastraipoje buvo numatyta, kad jam taikomos jo nuostatos, atitinkami Bendrijos teisės aktai, susiję su Konkurencingumo ir naujovių pagrindų programa, Europos Bendrijų bendrajam biudžetui taikomas finansinis reglamentas ir jo įgyvendinimo taisyklės, kiti Bendrijos teisės aktai ir pagal subsidiarumą Belgijos teisė.
- 11 Pagal šio susitarimo 10 straipsnio antrą pastraipą „gavėjai teigia, kad žino ir sutinka, jog Komisija gali priimti sprendimus, kuriuose pagal EB 256 straipsnį gali būti numatytos piniginės prievolės[, kurios yra vykdytinos]“.
- 12 To paties susitarimo 10 straipsnio trečioje pastraipoje numatyta, kad, nepažeidžiant Komisijos teisės tiesiogiai priimti sprendimus, nurodytus 10 straipsnio antroje pastraipoje, Bendrasis Teismas arba apeliacijos atveju Teisingumo Teismo turi išimtinę jurisdikciją nagrinėti visus Bendrijos ir gavėjų ginčus dėl ginčijamo dotacijos susitarimo aiškinimo, taikymo ar galiojimo ir dėl nurodytų sprendimų teisėtumo.
- 13 Ginčijamo dotacijos susitarimo II priede, kuris sudarė lygiateisę to susitarimo dalį, buvo nurodytos bendrosios sąlygos, kuriomis jis buvo taikomas. Šių bendrųjų sąlygų II.28 straipsnio „Finansinis auditas“ 1 dalies pirmoje pastraipoje buvo numatyta, kad Komisija gali bet kuriuo metu įgyvendinant projektą ir penkerius metus po galutinio mokėjimo atlikti gavėjo auditą. Pagal šios dalies antrą pastraipą šią procedūrą gali atlikti išorės auditoriai arba pačios Komisijos tarnybos, įskaitant Europos kovos su sukčiavimu tarnybą (OLAF). Pagal bendrųjų sąlygų II.28 straipsnio 6 dalį Europos Audito Rūmai turi tokias pat teises, kaip ir Komisija, visų pirma priegigos teisę, kai reikia atlikti patikrinimus ir auditą.
- 14 Projekto „Save Energy“ trukmė, iš pradžių numatyta 30 mėnesių, vėliau buvo pratęsta iki 32 mėnesių; taip jis buvo baigtas 2011 m. spalio 3 d. Įgyvendinus projektą, Komisija sumokėjo 680 300 EUR sumą, t. y. 50 % *Alfamicro* deklaruotų išlaidų.
- 15 2012 m. spalio 25 d. raštu Audito Rūmai *Alfamicro* pranešė, kad pagal SESV 287 straipsnį, kaip numatyta ginčijamo dotacijos susitarimo bendrųjų sąlygų II.28 straipsnio 6 dalyje, 2012 m. gruodžio 17–19 d. bus atliktas auditas jos patalpose Kaskaise (Portugalija). Audito Rūmai baigė šį auditą 2013 m. balandžio 11 d.
- 16 Audito Rūmai peržiūrėjo preliminarį auditą ataskaitą, apie kurią *Alfamicro* pranešta 2013 m. balandžio 29 d. raštu, atsižvelgdami į ieškovės pateiktas preliminarines pastabas. 2014 m. rugpjūčio 25 d. raštu Komisija pateikė *Alfamicro* galutinę auditą ataskaitą ir pranešė apie galutinį šios ataskaitos užbaigimą. Po šio audito Audito Rūmai atmetė deklaruotas išlaidas personalui, paslaugoms, kurias teikė du *Alfamicro* subrangovai, ir „kitas tiesiogines išlaidas“, iš esmės susijusias su kelionių išlaidomis ir vartojimo prekių pirkimu, kaip neatitinkančias susitarimo sąlygų ir teisės aktų nuostatų, iš viso 934 262 EUR sumą.
- 17 2014 m. rugsėjo 8 d. raštu (toliau – išankstinis informacinis raštas) Komisija informavo *Alfamicro*, kad remdamasi audito išvadamis ji ketina imtis veiksmų, kad susigrąžintų 467 131 EUR sumą, ir kad dėl šios sumos bus išduota debeto aviza, jei *Alfamicro* nepateiks pastabų per 30 dienų nuo šio rašto gavimo dienos. Komisija taip pat nurodė, kad jeigu ši suma nebus sumokėta per debeto avizoje nurodytą

terminą, bus skaičiuojamos palūkanos remiantis šioje avizoje nurodyta norma. Galiausiai Komisija nurodė, kad ji turi galimybę susigrąžinti šią sumą arba užskaitos būdu, arba priimdama aktą, kuris yra vykdomasis dokumentas. 2014 m. spalio 8 d. raštu *Alfamicro* ginčijo išankstinio informacinio rašto turinį.

- 18 2014 m. spalio 28 d. raštu Komisija patvirtino savo poziciją, išreikštą išankstiniame informaciniame rašte, ir pridėjo debeto avizą Nr. 3241413112, kurioje buvo nurodyta 467 131 EUR suma ir mokėjimo terminas iki 2014 m. gruodžio 12 d.
- 19 2015 m. balandžio 15 d. ir 24 d. raštais *Alfamicro* per rašytinę proceso dalį Bendrajame Teisme Komisija pranešė, kad ji įvykdys šios skolos užskaitą iš kitų mokėjimų ieškovei, kaip dotacijos gavėjai, pagal kitus tris Sąjungos finansuojamus projektus. Dėl šios užskaitos Komisijos iš *Alfamicro* reikalaujama suma dabar sudaro 270 436 EUR.

Procesas Bendrajame Teisme ir skundžiamas sprendimas

- 20 Pareiškimu, kurį Bendrojo Teismo kanceliarija gavo 2015 m. gruodžio 29 d., *Alfamicro* pareiškė ieškinį pagal SESV 272 straipsnį, kuriame nustatyta, kad Teisingumo Teismas turi jurisdikciją priimti sprendimus pagal bet kurią Sąjungos arba jos vardu sudarytos sutarties arbitražinę išlygą, nepaisant to, ar ta sutartis reglamentuojama pagal viešąją, ar pagal privatinę teisę.
- 21 *Alfamicro* paprašė Bendrojo Teismo pripažinti negaliojančiu Komisijos sprendimą, tariamai esantį 2014 m. spalio 28 d. rašte, ir patvirtinti visus kitus teisinius padarinius, t. y. panaikinti debeto avizą dėl 467 131 EUR sumos, pridėtą prie šio rašto, ir išduoti kreditinį dokumentą dėl tos pačios sumos jos naudai.
- 22 Bendrajame Teisme *Alfamicro* rėmėsi pagrindais, grindžiamais ginčijamo dotacijos susitarimo pažeidimu, kiek tai susiję su deklaruotų netinkamų finansuoti išlaidų vertinimu, proporcingumo principo, teisėtų lūkesčių apsaugos, teisinio saugumo ir gero administravimo principų ir pareigos motyvuoti pažeidimu.
- 23 Dublike, pateiktame po šio sprendimo 19 punkte nurodytų Komisijos priimtų aktų dėl užskaitos, *Alfamicro* išplėtė savo ieškinio dalyką, prašydama Teisingumo Teismo pripažinti, jog šie aktai negalioja, ir nurodyti Komisijai juos panaikinti, taip pat grąžinti jai atitinkamas sumas kartu su palūkanomis už pavėluotą mokėjimą.
- 24 Komisija, savo ruožtu, pareiškė priešpriešinį reikalavimą, kad iš esmės *Alfamicro* būtų nurodyta grąžinti nepagrįstai išmokėtą dotaciją pagal ginčijamą dotacijos susitarimą.
- 25 Bendrasis Teismas kvalifikavo *Alfamicro* prašymą pagal SESV 272 straipsnį kaip „ieškinį dėl pripažinimo“ dėl skolinio reikalavimo, kuriuo Komisija remiasi pagal ginčijamą dotacijos susitarimą, nebuvimo.
- 26 Dėl pirmojo ieškinio pagrindo, susijusio su ginčijamo dotacijos susitarimo pažeidimu, Bendrasis Teismas atliko Audito Rūmų išvadų dėl išlaidų, susijusių su paslaugomis, kurias teikė vidaus konsultantai ir subrangovai, t. y. bendrovės O. ir D., išsamią analizę. Jis patvirtino Audito Rūmų ir Komisijos išvadas šiuo klausimu, pagal kurias Komisija negalėjo patikrinti ir pripažinti patikimomis išlaidų, susijusių su suma, lygia 93 % išmokėtos dotacijos, ir todėl jos negalėjo būti laikomos *Alfamicro* patirtomis faktinėmis išlaidomis. Taigi jis nusprendė, kad šios išlaidos buvo netinkamos finansuoti pagal ginčijamą dotacijos susitarimą, ir atmetė pirmąjį pagrindą.

- 27 Pateikdama antrąją pagrindą ieškovė rėmėsi proporcingumo principo pažeidimu. Kadangi projektas „Save Energy“ buvo baigtas ir kadangi Komisija juo visapusiškai pasinaudojo, *Alfamicro* teigė, kad būtų neproporcinga sumažinti dotaciją iki 7 % jos pradinės sumos. Bendrasis Teismas nusprendė, kad tokio susitarimo atveju dotacija nėra atlygis už jos gavėjo atliktą darbą, tačiau tai yra projektų dotacija, kurios išmokėjimui taikomos konkrečios sąlygos. Dėl šios priežasties Komisija gali kompensuoti tik tinkamas finansuoti išlaidas pagal su minėtu gavėju pasirašytą susitarimą. Todėl Teisingumo Teismas padarė išvadą, kad proporcingumo principas nebuvo pažeistas, ir atmetė šį pagrindą.
- 28 Pateikdama trečiąją pagrindą *Alfamicro* rėmėsi teisėtų lūkesčių apsaugos, teisinio saugumo ir gero administravimo principų pažeidimu. Bendrasis Teismas atmetė šį pagrindą kaip netinkamą, nes šie principai netaikomi sutartinių santykių atveju. Bet kuriuo atveju šie principai nebuvo pažeisti nagrinėjamoje byloje.
- 29 Ketvirtasis ir paskutinis pagrindas grindžiamas Komisijos pareigos motyvuoti pažeidimu. *Alfamicro* teigė, kad sprendimo, tariamai esančio 2014 m. spalio 28 d. rašte, motyvai buvo „labai trumpi“, todėl šiame sprendime padaryta teisės klaida. Bendrasis Teismas atmetė šį pagrindą, nusprendęs, kad šis raštas nėra administracinis aktas, todėl pareiga motyvuoti šiuo atveju netaikoma. Be to, jis manė, kad net jeigu šis pagrindas būtų aiškinamas taip, kad jis grindžiamas pareiga vykdyti sutartį sąžiningai, jam negalima pritarti, nes tas raštas buvo parengtas *Alfamicro*, kuri buvo pakankamai informuota išankstiniu informaciniu raštu, žinomomis aplinkybėmis.
- 30 Taigi Bendrasis Teismas atmetė visą ieškinį dėl pripažinimo.
- 31 Dėl reikalavimų, *Alfamicro* pateiktų po ieškinio pareiškimo dublike, kuriame ji prašė pripažinti negaliojančiais Komisijos priimtus aktus dėl užskaitos ir priteisti iš Komisijos sumokėti sumą, atitinkančią minėtas užskaitytinas sumas kartu su palūkanomis už pavėluotą mokėjimą, pažymėtina, kad Bendrasis Teismas juos atmetė kaip nepriimtinius, motyvuodamas tuo, kad tokie aktai dėl užskaitos yra administraciniai aktai, kuriuos panaikinti turi būti prašoma remiantis SESV 263 straipsniu. Pagal Bendrojo Teismo procedūros reglamentą negalima keisti ieškinio pobūdžio vykstant procesui.
- 32 Dėl Komisijos priešpriešinio reikalavimo pažymėtina, kad Bendrasis Teismas patvirtino Audito Rūmų išvadų dėl išlaidų, kurios laikomos netinkamomis finansuoti, pagrįstumą ir skolinio reikalavimo dėl mokėtinos sumos Komisijai buvimą. Taigi jis nurodė *Alfamicro* sumokėti Komisijai sumą, mokėtiną priėmus aktus dėl užskaitos, t. y. 277 849,93 EUR, pridėjus po 26,88 EUR už kiekvieną pavėluotą dieną nuo 2015 m. birželio 20 d. iki skolos, atsiradusios dėl ginčijamo dotacijos susitarimo vykdymo, išnykimo.

Šalių reikalavimai

- 33 Apeliaciniame skunde *Alfamicro* Teisingumo Teismo prašo:
- panaikinti skundžiamą sprendimą,
 - grąžinti bylą Bendrajam Teismui, kad ji būtų nagrinėjama pagal SESV 263 straipsnį, ir
 - priteisti iš Komisijos visas bylinėjimosi išlaidas.
- 34 Komisija Teisingumo Teismo prašo:
- pripažinti apeliančės pateiktą apeliacinį skundą nepriimtinu,

- nepatenkinus pirmojo reikalavimo, atmesti apeliacinį skundą kaip nepagrįstą ir palikti galioti skundžiamą sprendimą, taip pat
- priteisti iš ieškovės visas bylinėjimosi išlaidas.

Dėl apeliacinio skundo

- 35 Grįsdama savo apeliacinį skundą *Alfamicro* nurodo keturis pagrindus, grindžiamus, pirma, klaidingu Bendrojo Teismo pirminio ieškinio reikalavimų aiškinimu, kuriais siekiama, kad būtų pripažinta, jog skolinis reikalavimas, kuriuo Komisija rėmėsi pagal ginčijamą dotacijos susitarimą, neegzistavo, antra, ginčijamo dotacijos susitarimo pažeidimu, trečia, proporcingumo principo pažeidimu ir, ketvirta, teisinio saugumo principo pažeidimu.

Dėl pirmojo pagrindo, grindžiamo teisės į teisinę gynybą pažeidimu netaikius SESV 263 straipsnio

Dėl pirmojo pagrindo priimtinumą

– Šalių argumentai

- 36 Komisija nurodo, kad pirmasis pagrindas yra nepriimtinas. Ji remiasi tuo, kad *Alfamicro* pareiškė ieškinį Bendrajame Teisme pagal SESV 272 straipsnį ir ginčijamame dotacijos susitarime įtvirtintą arbitražinę išlygą. Apeliaciniame skunde reikalaujama, kad Teisingumo Teismas panaikintų skundžiamą sprendimą ir grąžintų bylą Bendrajam Teismui, kad jis priimtų sprendimą pagal SESV 263 straipsnį dėl Komisijos tariamo administracinio sprendimo, esančio 2014 m. spalio 28 d. rašte, galiojimo, ieškovė keičia ginčo dalyką ir taip pažeidžia Teisingumo Teismo procedūros reglamento 170 straipsnį. Todėl, jos nuomone, pagrindas turėtų būti atmestas kaip nepriimtinas.
- 37 *Alfamicro* teigia, kad ieškinyje ji aiškiai nurodė, jog ji prašo Bendrojo Teismo pripažinti negaliojančiu Komisijos sprendimą, kuris, kaip ji mano, išdėstytas 2014 m. spalio 28 d. rašte, ir panaikinti prie jo pridėtą debeto avizą. Be to, skundžiamo sprendimo 35 ir 36 punktuose Bendrasis Teismas pripažino, kad *Alfamicro* prašė panaikinti Komisijos sprendimą, teigdamas, kad šiame rašte esantis sprendimas buvo administracinis aktas. Todėl Komisijos pareikštas nepriimtinumą grindžiamas prieštaravimas turi būti atmestas.

– Teisingumo Teismo vertinimas

- 38 Iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos matyti, kad leidimas šaliai Teisingumo Teisme pirmą kartą nurodyti pagrindą, kuris nebuvo nurodytas Bendrajame Teisme, leistų jai pateikti Teisingumo Teismui nagrinėti platesnį ginčą, nei nagrinėjo Bendrasis Teismas. Apeliaciniame procese Teisingumo Teismo jurisdikcija iš esmės apsiriboja Bendrojo Teismo atliktu ieškinio pagrindų, dėl kurių jame ginčytasi, vertinimo nagrinėjimu. Vis dėlto argumentas, kuris nebuvo nurodytas pirmojoje instancijoje, nėra naujas pagrindas, kuris yra nepriimtinas apeliacinio skundo stadijoje, jeigu juo tik išplečiami argumentai, pateikti pagrinde, išdėstyta Bendrojo Teismo nagrinėtame ieškinyje (2017 m. lapkričio 16 d. Sprendimo *Ludwig-Bölkow-Systemtechnik / Komisija*, C-250/16 P, EU:C:2017:871, 29 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 39 Savaiame suprantama, kad Bendrajame Teisme *Alfamicro* prašė, kad šis teismas priimtų sprendimą ne pagal SESV 263 straipsnį, bet pagal SESV 272 straipsnį ir ginčijamame dotacijos susitarime įtvirtintą arbitražinę išlygą.

- 40 Vis dėlto, kaip matyti iš skundžiamo sprendimo 36 punkto, nuo pat pradžių ieškovė prašė pripažinti negaliojančiu Komisijos sprendimą, tariamai esantį 2014 m. spalio 28 d. rašte. Iš to matyti, kad *Alfamicro* turėjo omenyje ieškinį dėl panaikinimo. Be to, Bendrasis Teismas nustatė šį prieštaravimą ir skundžiamo sprendimo 41 punkte nusprendė, kad galimas ieškinys dėl panaikinimo yra nepriimtinas, nes nei šis raštas, nei debeto aviza nėra administraciniai aktai, kurie gali būti ginčijami pareiškiant tokį ieškinį.
- 41 Darytina išvada, kad *Alfamicro* ieškinyje Bendrajame Teisme jau teigė, kad 2014 m. spalio 28 d. Komisijos raštas turėjo būti laikomas šios institucijos administraciniu aktu, net jei ji savo ieškinį pagrindė neteisingu teisiniu pagrindu. Kadangi pirmasis apeliacinio skundo pagrindas grindžiamas neteisingu Bendrojo Teismo 2014 m. spalio 28 d. Komisijos rašto teisinio pobūdžio aiškinimu, tokiu pagrindu tik išplečiami argumentai, kurie jau pateikti nurodant Bendrajame Teisme pareikšto ieškinio pagrindą.
- 42 Todėl reikia pripažinti šį pagrindą nepriimtinu.

Dėl esmės

– Šalių argumentai

- 43 Pateikdama pirmąjį pagrindą *Alfamicro* kaltina Bendrąjį Teismą neteisingai nusprendus, kad aktas, kurį ji prašė panaikinti, neturėjo ginčijamo akto požymių, kaip tai suprantama pagal SESV 263 straipsnį, ir skundžiamo sprendimo 50 punkte nusprendus, kad *Alfamicro* iš tikrųjų prašo, jog Bendrasis Teismas konstatuotų, kad nėra skolinio reikalavimo, kuriuo Komisija rėmėsi pagal ginčijamą dotacijos susitarimą.
- 44 Anot *Alfamicro*, yra keletas elementų, galinčių įrodyti, kad Komisijos 2014 m. spalio 28 d. raštas yra administracinis aktas. Šiame rašte buvo vienašališkai įtvirtintas skolinis reikalavimas ir jo įvykdymo terminas ir buvo numatyti Komisijos įgaliojimai imtis vykdymo veiksmų. Taigi Audito Rūmų audito pobūdis ir tai, kad šio audito rezultatai buvo pritaikyti ir kitiems *Alfamicro* ir Komisijos susitarimams, įrodo, jog šis auditas nepateko į sutartinius santykius.
- 45 Be to, užskaitos priemonės, kurių Komisija ėmėsi po minėto rašto, taip pat yra administraciniai aktai. Būtų prieštaringa, pirma, teigti, kad Komisijos skolinis reikalavimas pagrįstas sutartimis ir todėl dotacijos gavėjas įpareigojamas pareikšti ieškinį pagal SESV 272 straipsnį, ir, antra, pripažinti šiai institucijai galimybę vienašališkai vykdyti šio reikalavimo priverstinį išieškojimą užskaitos būdu arba priimant administracinį aktą, kuris negali būti ginčijamas remiantis SESV 263 straipsniu.
- 46 Komisija ginčija argumentus, kuriais *Alfamicro* grindžia savo pirmąjį apeliacinio skundo pagrindą.

– Teisingumo Teismo vertinimas

- 47 Pirmiausia, kaip ir skundžiamo sprendimo 42 punkte, reikia priminti, kad pagal suformuotą Teisingumo Teismo jurisprudenciją ieškinys dėl panaikinimo pagal SESV 263 straipsnį gali būti teikiamas dėl visų aktų, kuriuos priima institucijos, nepaisant tų aktų pobūdžio ar formos, kuriais sukelia privalomųjų teisinių pasekmių, darančių įtaką ieškovo interesams ir iš esmės keičiančių jo teisinę padėtį (2015 m. rugsėjo 9 d. Sprendimo *Lito Maieftiko Gynaikologiko kai Cheiourgiko Kentro / Komisija*, C-506/13 P, EU:C:2015:562, 16 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją ir 2018 m. vasario 20 d. Sprendimo *Belgija / Komisija*, C-16/16 P, EU:C:2018:79, 31 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

- 48 Taigi Teisingumo Teismas jau keletą kartų nusprendė, kad Sąjungos teismo jurisdikcija, susijusi su SESV nuostatų aiškinimu ir taikymu, netaikoma, kai ieškovo teisinė padėtis patenka į sutartinius santykius, kurių teisinį režimą reglamentuoja susitariančiųjų šalių pasirinkta nacionalinė teisė (šiuo klausimu žr. 2015 m. rugsėjo 9 d. Sprendimo *Lito Maieftiko Gynaikologiko kai Cheirourgiko Kentro / Komisija*, C-506/13 P, EU:C:2015:562, 18 punktą ir 2016 m. balandžio 21 d. Nutarties *Borde ir Carbonium / Komisija*, C-279/15 P, nepaskelbta Rink., EU:C:2016:297, 39 punktą).
- 49 Iš tiesų, nors Sąjungos teismas pripažįsta savo jurisdikciją nagrinėti ieškinį dėl aktų, kurie patenka vien į sutartinių santykių sritį, panaikinimo, jis rizikuoja ne tik paneigti SESV 272 straipsnio, pagal kurį Sąjungos teismo jurisdikcija galima remiantis arbitražine sąlyga, prasmę, bet ir tuo atveju, kai sutartyje nėra tokios sąlygos, išplėsti teismo jurisdikciją ir peržengti SESV 274 straipsnyje, kuriuo nacionaliniams teismams priskiriama kompetencija spręsti ginčus, kurių viena iš šalių yra Sąjunga, nustatytas ribas (2015 m. rugsėjo 9 d. Sprendimo *Lito Maieftiko Gynaikologiko kai Cheirourgiko Kentro / Komisija*, C-506/13 P, EU:C:2015:562, 19 punktas).
- 50 Iš šios jurisprudencijos matyti, kad esant sutarčiai, kuria ieškovas yra įsipareigojęs vienai iš Sąjungos institucijų, į Sąjungos teismus su ieškiniu pagal SESV 263 straipsnį galima kreiptis tik tuomet, jei skundžiamu aktu siekiama privalomųjų teisinių padarinių, kurie viršija šalis saistančių sutartinių santykių ribas ir lemia susitariančiąjai institucijai, kaip administracinei institucijai, suteiktą viešosios valdžios prerogatyvų įgyvendinimą (2015 m. rugsėjo 9 d. Sprendimo *Lito Maieftiko Gynaikologiko kai Cheirourgiko Kentro / Komisija*, C-506/13 P, EU:C:2015:562, 20 punktas).
- 51 Šiuo atveju *Alfamicro* skundžiamas aktas yra 2014 m. spalio 28 d. Komisijos raštas, kuriuo nusiunčiama debeto aviza *Alfamicro* ir pradedama vykdyti pagal ginčijamą dotacijos susitarimą nepagrįstai išmokėtų sumų, kurios atitinka nurodytąją šioje debeto avizoje, susigrąžinimo procedūra.
- 52 Taigi minėta debeto aviza patenka į pagal ginčijamą dotacijos susitarimą kylančius santykius, nes ja siekiama remiantis minėtu susitarimu išieškoti skolą. Tokia debeto aviza ir kartu vykdymas yra tik įvykdymo termino ir joje numatytos skolos mokėjimo sąlygų nurodymas, ir ji negali būti prilyginama vykdomajam raštui, nors joje nurodoma apie jos privalomą vykdymą pagal SESV 299 straipsnį kaip apie vieną iš Komisijos turimų galimybių, jei skolininkas neįvykdytų įsipareigojimo iki nustatyto termino pabaigos (pagal analogiją žr. 2015 m. rugsėjo 9 d. Sprendimo *Lito Maieftiko Gynaikologiko kai Cheirourgiko Kentro / Komisija*, C-506/13 P, EU:C:2015:562, 23 punktą).
- 53 Bet kuriuo atveju šioje byloje Komisija nepradėjo priverstinio vykdymo, bet nusprendė pateikti Bendrajame Teisme priešpriešinį reikalavimą, kad būtų nurodyta *Alfamicro* sumokėti šią skolą.
- 54 Be to, iš jokios *Alfamicro* pateiktos informacijos negalima spręsti, kad Komisija veikė kaip administracinė institucija arba kad jos 2014 m. spalio 28 d. raštas sukėlė teisinių padarinių ne pagal sutartį, kurie galėjo pakeisti *Alfamicro* teisinę padėtį.
- 55 Iš tiesų, Audito Rūmų auditas buvo numatytas ginčijamame dotacijos susitarime, ir jis yra procedūra, kuri paprastai nustatoma tokiaame susitarime. Auditu siekiama užtikrinti, kad dotacijos gavėjui būtų grąžinamos tik išlaidos, kurios yra tinkamos finansuoti pagal susitarimą, ir taip juo užtikrinamas atsakingas Sąjungos lėšų valdymas ir panaudojimas.
- 56 Tiesa, kad išsiuntusi 2014 m. spalio 28 d. raštą Komisija su ginčijamu dotacijos susitarimu susijusio audito rezultatus pritaikė kitiems susitarimams, kuriuos ji buvo sudariusi su *Alfamicro*, ir kad Komisijos sprendimai, priimti remiantis tokiu pritaikymu, prireikus gali būti administraciniai aktai, jei jais išeinama iš kitais susitarimais reguliuojamų santykių srities. Vis dėlto 2014 m. spalio 28 d. rašte Komisijos konstatuotas skolinis reikalavimas nėra pagrįstas tokiu pritaikymu, o yra tiesiogiai pagrįstas Audito Rūmų atlikto *Alfamicro* deklaruotų išlaidų pagal ginčijamą dotacijos susitarimą audito rezultatais; antra, Bendrajam Teismui nebuvo pateiktas prašymas dėl tokių kitų susitarimų.

- 57 Be to, vėliau Komisijos priimti užskaitos aktai yra atskiri aktai, kurių galimas administracinis pobūdis neturi jokios įtakos debeto avizoje, pridėtoje prie 2014 m. spalio 28 d. šios institucijos rašto, konstatuoto skolinio reikalavimo sutartiniam pobūdžiui. Nors *Alfamicro* apskritai kritikuoja Bendrojo Teismo jurisprudencijoje pateikiamą skirtingą požiūrį į sutartines priemones ir užskaitos administracinius aktus, šiame apeliaciniame skunde ji neginčija skundžiamo sprendimo 196 punkte nurodyto Bendrojo Teismo sprendimo pripažinti nepriimtinais reikalavimus panaikinti Komisijos užskaitos aktus, bet tik apsiriboja tuo, kad Bendrasis Teismas turėjo manyti, jog 2014 m. spalio 28 d. raštas ir prie jo pridėta debeto aviza yra ginčijami aktai, kaip tai suprantama pagal SESV 263 straipsnį.
- 58 Todėl Bendrasis Teismas nepadarė teisės klaidos, kai nusprendė, kad nors ieškinys pirmojoje instancijoje, kuris aiškiai grindžiamas SESV 272 straipsniu, turėjo būti kvalifikuojamas kaip „ieškinys dėl panaikinimo“, kurio teisinis pagrindas nustatytas SESV 263 straipsnyje, toks ieškinys yra nepriimtinas, nes nei 2014 m. spalio 28 d. raštas, nei prie šio rašto pridėta debeto aviza nėra ginčijami aktai, kaip tai suprantama pagal SESV 263 straipsnį, todėl turėjo būti laikoma, kad *Alfamicro* ieškinys buvo pagrįstas SESV 272 straipsniu, atsižvelgiant į ginčijamame dotacijos susitarime įtvirtintą arbitražinę išlygą.
- 59 Remiantis išdėstytais argumentais darytina išvada, kad pirmasis pagrindas turi būti atmestas kaip nepagrįstas.

Dėl antrojo ir trečiojo pagrindų, grindžiamų ginčijamo dotacijos susitarimo ir proporcingumo principo pažeidimu

Šalių argumentai

- 60 Savo antruoju ir trečiuoju pagrindais, kuriuos reikia nagrinėti kartu, *Alfamicro* skundžiasi, jog skundžiamo sprendimo 142 punkte Bendrasis Teismas nusprendė, kad Komisija privalėjo pateikti prašymą grąžinti išlaidoms, kurios buvo laikomos netinkamomis finansuoti, padengti išmokėtą sumą ir kad ji nepažeidė proporcingumo principo arba pareigos sąžiningai vykdyti savo sutartinius įsipareigojimus.
- 61 Anot *Alfamicro*, pagal ginčijamo dotacijos susitarimo II.28 straipsnį, kuriame numatyta, kad Komisija imasi „visų atitinkamų priemonių, kurias ji laiko būtinomis“, ji turėjo atsižvelgti į proporcingumo principą taikydama Audito Rūmų audito rezultatus. Ginčijamas dotacijos susitarimas yra abipusis susitarimas ir *Alfamicro* įvykdė savo įsipareigojimus pagal jį. Tačiau sumažinusi dotaciją 93 %, nepaisant to, kad projektas „Save Energy“ buvo užbaigtas, Komisija pažeidė šį susitarimą ir proporcingumo principą.
- 62 Komisija nesutinka su *Alfamicro* argumentais, pateiktais grindžiant antrąjį ir trečiąjį pagrindus.

Teisingumo Teismo vertinimas

- 63 Reikia priminti, kad skundžiamo sprendimo 90 ir 128 punktuose Bendrasis Teismas nusprendė, kad Audito Rūmai teisingai įvertino *Alfamicro* deklaruotų išlaidų netinkamumą finansuoti. Ši išvada, kuri bet kuriuo atveju kyla iš faktinių aplinkybių vertinimo, kuris priklauso Bendrojo Teismo suvereniems įgaliojimams, neginčijama šiame apeliaciniame skunde.
- 64 Todėl svarbu tik patikrinti, ar Bendrasis Teismas teisingai įvertino, kad, atėmusi visas išlaidas, kurios laikomos netinkamomis finansuoti, iš dotacijos sumos ir todėl pareikalavusi grąžinti didelę šios dotacijos dalį, Komisija nepažeidė proporcingumo principo.

- 65 Atsižvelgiant į tai, reikėtų pažymėti, kad Komisija pagal SESV 317 straipsnį turi užtikrinti, kad būtų laikomasi patikimo finansų valdymo principo. Ji taip pat užtikrina Sąjungos finansinių interesų apsaugą, vykdydama jos biudžetą. Tas pats taikoma sutartiniams santykiams, nes Komisijos skiriamos dotacijos finansuojamos iš Sąjungos biudžeto. Pagal pagrindinį principą, kuriuo reguliuojama Sąjungos skiriama pagalba, Sąjunga gali subsidijuoti tik faktiškai patirtas išlaidas (2013 m. vasario 28 d. Sprendimo *Portugalija / Komisija*, C-246/11 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2013:118, 102 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 66 Todėl Komisija negali, nepažeisdama minėtų SESV nustatytų principų, patvirtinti iš Sąjungos biudžeto finansuojamų išlaidų be teisinio pagrindo. Taigi dotacijos atveju jos suteikimo ir panaudojimo sąlygos reguliuojamos dotacijos susitarimu ir, konkrečiai kalbant, sąlygomis, susijusiomis su šios dotacijos sumos nustatymu atsižvelgiant į Komisijos kontrahento deklaruotas išlaidas.
- 67 Taigi, jeigu dotacijos gavėjo deklaruotos išlaidos yra netinkamos finansuoti pagal atitinkamą dotacijos susitarimą, nes manoma, kad jos negali būti patikrintos ir (arba) yra nepatikimos, Komisija neturi kito pasirinkimo kaip susigrąžinti dotacijos dalį, atitinkančią nepagrįstas sumas, nes remdamasi teisiniu pagrindu, kurį sudaro šis dotacijos susitarimas, ši institucija gali iš Sąjungos biudžeto sumokėti tik tinkamai pateisintas sumas. Atsižvelgiant į šias aplinkybes šiuo atveju prašyti grąžinti dotacijos dalį, atitinkančią netinkamas finansuoti išlaidas, kaip nustatyta Audito Rūmų audito ataskaitoje, yra tinkama priemonė.
- 68 Kalbant apie argumentus, susijusius su sutarties abipusiškumu, pakanka pažymėti, kad dotacija nėra atlygis už pagal dotacijos susitarimą įgyvendintą projektą. Komisijos atliktais mokėjimais pagal ją tik siekiama suteikti galimybę gavėjui susidoroti su dėl tokio įgyvendinimo patiriamomis išlaidomis. Kadangi dalis šių išlaidų buvo pripažintos netinkamomis finansuoti, nes dotacijos gavėjas nesilaikė savo sutartinių įsipareigojimų pateisinti jam suteiktų sumų panaudojimą, ši dalis turi būti grąžinta Komisijai, ir tai, kad dotacijos gavėjas per tą laiką užbaigė projektą pagal dotacijos susitarimą, neturi jokios įtakos šiam įpareigojimui.
- 69 Kalbant apie argumentą dėl *Alfamicro* ieškinio dėl nepagrįsto praturtėjimo, pakanka pažymėti, kad šis argumentas pirmą kartą pateiktas Teisingumo Teisme ir todėl yra nepriimtinas.
- 70 Vadinas, Bendrasis Teismas nepadarė teisės klaidos, kai nusprendė, kad Komisija, prašydama grąžinti netinkamomis finansuoti laikomų išlaidų finansavimą, ieškovės atžvilgiu ėmėsi tinkamos priemonės, nes tai buvo vienintelė priemonė, kurios ji galėjo imtis pagal įsipareigojimus, kylančius iš ginčijamo dotacijos susitarimo ir iš Sąjungos teisės, todėl šiomis aplinkybėmis ji neveikė priešingai, nei reikalaujama pagal proporcingumo ar sąžiningo sutarčių vykdymo principą.
- 71 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, antrąją ir trečiąją pagrindus reikia atmesti kaip nepagrįstus.

Dėl ketvirtojo pagrindo, susijusio su teisinio saugumo principo pažeidimu

Šalių argumentai

- 72 Pateikdama šį pagrindą *Alfamicro* tvirtina, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, nes turėjo nuspręsti, jog Komisija pažeidė teisinio saugumo principą. Ieškovė teigia, kad ginčijamo dotacijos susitarimo II.28 straipsnio 5 dalyje buvo numatyta, kad Komisija turi imtis „atitinkamų priemonių“. Tačiau ieškovė tvirtina, kad, nors ji galėjo tikėtis, kad negalėjimas pateisinti deklaruotų išlaidų pagal ginčijamą dotacijos susitarimą galėjo sukelti padarinių dotacijos sumai, tačiau ji negalėjo numatyti, kad dotacija bus sumažinta 93 %, nepaisant to, kad projektas įgyvendintas. Taip Komisija ėmėsi netinkamų priemonių, priešingai, nei buvo numatyta ginčijamame dotacijos susitarime, todėl pažeidė teisinio saugumo principą.

73 Komisija ginčija šiuos argumentus.

Teisingumo Teismo vertinimas

- 74 Reikėtų priminti, kad į Bendrąjį Teismą kreiptasi kaip į teismą, turintį jurisdikciją spręsti su sutartimi susijusius ginčus, o ne kaip į teismą, kompetentingą priimti sprendimą dėl akto, dėl kurio galima pareikšti ieškinį dėl panaikinimo pagal SESV 263 straipsnį, teisėtumo.
- 75 Pagal teisinio saugumo principą, kuris yra vienas bendrųjų Sąjungos teisės principų, reikalaujama, kad teisės normos būtų aiškios ir tikslios, o jų poveikį galima būtų numatyti, kad suinteresuotieji asmenys galėtų suprasti Sąjungos teisės reglamentuojamas situacijas ir teisinius santykius (2011 m. gruodžio 8 d. Sprendimo *France Télécom* / Komisija, C-81/10 P, EU:C:2011:811, 100 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 76 Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad, kaip skundžiamo sprendimo 156 ir 157 punktuose teisingai nusprendė Bendrasis Teismas, teisinio saugumo principas taikomas sutartiniam ginčui, kuriame Bendrasis Teismas neturi patikrinti administracinio akto teisėtumo. Todėl galimas šio principo pažeidimas neturi įtakos Komisijos išipareigojimams, nustatytiems pagal ginčijamą dotacijos susitarimą.
- 77 Todėl ketvirtąjį pagrindą reikia atmesti kaip netinkamą.
- 78 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad nė vienam pagrindui, kurį *Alfamicro* nurodė grįsdama savo apeliacinį skundą, negalima pritarti.
- 79 Taigi reikia atmesti visą apeliacinį skundą.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 80 Pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 184 straipsnio 2 dalį, jeigu apeliacinis skundas yra nepagrįstas, bylinėjimosi išlaidų klausimą sprendžia Teisingumo Teismas. Pagal šio reglamento 138 straipsnio 1 dalį, taikomą apeliaciniam procesui pagal jo 184 straipsnio 1 dalį, pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jei laimėjusi šalis to reikalavo. Kadangi *Alfamicro* bylą pralaimėjo, o Komisija prašė priteisti iš jos bylinėjimosi išlaidas, ši bendrovė turi jas padengti.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (šeštoji kolegija) nusprendžia:

1. Atmesti apeliacinį skundą.

2. Priteisti iš *Alfamicro* – *Sistemas de computadores, Sociedade Unipessoal* bylinėjimosi išlaidas.

Parašai.